

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Daniely Zemanové, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **Z. S.**, zast. JUDr. Alfrédem Šrámkem, advokátem se sídlem Českobratrská 2, Ostrava, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 7, Praha 4, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 11. 2013, čj. 17889-6/2013-900000-304.4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 10. 2016, čj. 22 Af 6/2014-92, o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek spočívající v tom, že až do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem se pozastavují účinky rozhodnutí Generálního ředitelství cel ze dne 7. 11. 2013, čj. 17889-6/2013-900000-304.4.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále též „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku, kterým krajský soud výrokem I. zamítl jeho žalobu ve věci dodatečných platebních výměrů čj. 788-79/2012-130100-24, 788-80/2012-130100-24, 788-81/2012-130100-24, 788-82/2012-130100-24, 788-83/2012-130100-24, 788-84/2012-130100-24, 788-85/2012-130100-24, 788-86/2012-130100-24 (dále jen „dodatečné platební výměry“) Celního ředitelství Olomouc [Celní úřad pro Zlínský kraj vystupuje v souladu s § 82 zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, jako nástupnický správní orgán a na základě ustanovení § 113 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“)] na dovozní clo ze zboží propuštěného do režimu volného oběhu v souhrnné výši 1.174.763 Kč. Žalovaný zamítl odvolání stěžovatele a potvrdil dodatečné platební výměry rozhodnutím ze dne 7. 11. 2013, čj. 17889-6/2013-900000-304.4.

[2] Stěžovatel podal dne 16. 2. 2017 žádost o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. V odůvodnění uvedl, že nebude-li kasační stížnosti přiznán odkladný účinek, hrozí mu likvidace, neboť bude nucen prodat movitý majetek, který mu slouží k jeho podnikání (tj. Motocykl Ducati a v. skútr Yamaha v celkové hodnotě 459.056 Kč; a osobní automobil Mercedes-Benz v hodnotě 177.955 Kč). Osobní automobil je nezbytností k realizaci jeho podnikatelské činnosti (výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1

až 3 živnostenského zákona); pokud by výše uvedené věci prodal, musel by ukončit i podnikatelskou činnost. Jako důkaz doložil výpis z inventarizace majetku ze dne 6. 2. 2017, výpisy ze dvou podnikatelských bankovních účtů vedených u Fio Banky, a.s. a přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období 2016, z něž vyplývá, že zásoby činí 4.542.516 Kč a dluhy včetně přijatých úvěrů a zápůjček činí 5.698.662 Kč, a že příjmy stěžovatele za rok 2016 činily 141.000 Kč. Dokládá rovněž potvrzení o neexistenci daňových nedoplatků, nedoplatků na pojistném atd.

[3] Stěžovatel dále namítá, že zaplacení doměřeného cla a penále povede k faktickému přerušení, popř. zastavení jeho podnikatelské činnosti. Od roku 1995 vybudoval kvalitní a stabilní obchodní síť partnerů, s nimiž by musel přerušit spolupráci a tuto klientelu by proto nenávratně ztratil. Tímto by mu vznikla nenahraditelná újma spočívající ve ztrátě obchodních kontaktů a vazeb. V této souvislosti odkazuje na rozhodnutí NSS ze dne 4. 10. 2005, čj. 8 As 26/2005-76, s tím, že postačuje předpoklad stěžovatelem tvrzené nenahraditelné újmy.

[4] Pokud by odkladný účinek nebyl přiznán a kasační stížnost byla případně úspěšná, jeho podnikatelská činnost bude v této době již zastavena. Jeho právo domáhat se soudního přezkumu napadených správních rozhodnutí by tak postrádala jakýkoli praktický dopad.

[5] Stěžovatel dále namítá, že nepřiznáním odkladného účinku by došlo k zásahu i do jeho osobní majetkové sféry, a to v rozsahu uspokojování základních životních potřeb stěžovatele a osob na něm finančně závislých (tj. dítě ve věku 13 let).

[6] Stěžovatel uvedl, že dostatečně osvědčil své majetkové poměry. Přestože z nich vyplývá, že souhrn jeho majetku převyšuje výši uložené pokuty, nelze odhlédnout od újmy, která by mu vznikla nutností zcizení nemovitostí či vzdáním se prostředků nutných k podnikání. Postačí, že zaplacení doměřené částky představuje reálnou a citelnou újmu; není nutné, aby tato újma byla neúnosná.

[7] Stěžovatel uvádí, že jinou osobou, které by mohla újma vzniknout, je stát jako příjemce dodatečně vyměřeného cla a penále. Přiznáním odkladného účinku nehrozí státu nepoměrně větší újma, než jaká by vznikla stěžovateli, neboť pro fungování státního rozpočtu není okamžitý příjem z doměřeného cla a penále rozhodné pro jeho fungování.

[8] Namítá, že by přiznání odkladného účinku bylo s jiným důležitým veřejným zájmem, který je zájem na výběru daní, jelikož správce daně nebude o finanční prostředky nijak zkrácen v případě neúspěšnosti žaloby, resp. kasační stížnosti. V této souvislosti poukazuje též na oprávnění správce daně zřídit zástavní právo k majetku daňového subjektu ve smyslu § 170 odst. 1 daňového řádu. V této souvislosti přikládá platný výpis z katastru nemovitostí, z něž vyplývá, že stěžovatel je vlastníkem pozemků st. parcela č. X (zastavěná plocha a nádvoří) a č. Y a č. Z (trvalý travní porost), v katastrálním území V. B., okres V.

[9] Žalovaný ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku uvedl, že prodejem movitých věcí nedojde k výrazné újmě na straně stěžovatele. Movité věci nesouvisí s jinou činností stěžovatele, ve vztahu k níž byl vyměřen celní dluh. Poukazuje na skutečnost,

pokračování

že od roku 2014 se stav na účtech podnikatele zlepšil. V souvislosti s přiznáním k dani z příjmů FO za zdaňovací období 2016, upozornil, že tento dokument obsahuje toliko informace sdělené stěžovatelem. K jeho tvrzení, že nemá žádné daňové ani jiné nedoplatky neměl žalovaný žádné připomínky. Dotčeným veřejným zájmem je v daném případě zájem na řádném výběru cla a jeho příslušenství. Nesouhlasí s tvrzením stěžovatele, že „*státu žádná újma nevznikne, protože si může zřídit zástavní právo.*“. Stěžovatel neprokázal nepoměrně větší újmu, než jaká může hrozit jiným osobám, ani že by přiznání odkladného účinku bylo v souladu s veřejným zájmem. Navrhl, aby NSS žádost o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zamítl.

[10] Podle § 107 odst. 1 s. ř. s., nemá kasační stížnost odkladný účinek. NSS jej však může na návrh stěžovatele přiznat; ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se užije přiměřeně. Jedná se o institut výjimečný, jehož účelem je chránit adresáta veřejné správy před případnými neodstranitelnými negativními následky aktu veřejné správy (srov. usnesení NSS ze dne 27. 1. 2012, čj. 2 As 132/2011-115). Je-li odkladný účinek přiznán, pozastavují se ty účinky napadeného správního rozhodnutí, které z povahy věci pozastavit lze (tj. uložené právní povinnosti nelze vynucovat, přiznaná oprávnění nelze uplatňovat, odejmutá oprávnění zůstávají zachována, atd.).

[11] Při rozhodování o odkladném účinku kasační stížnosti NSS zjišťuje kumulativní splnění zákonných předpokladů ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s., tj. 1) výraznou disproportionálnost újmy způsobenou stěžovateli v případě, že účinky napadeného rozhodnutí nebudou odloženy, ve vztahu k újmě způsobené jiným osobám, pokud by účinky rozhodnutí odloženy byly, a 2) absenci rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[12] Důvody možného vzniku nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou vždy individuální, závislé pouze na konkrétní situaci stěžovatele. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má proto stěžovatel, jenž musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí, z jakých konkrétních okolností vznik újmy vyvozuje a uvést její intenzitu. Stěžovatelem uvedená tvrzení musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se v souvislosti s napadeným rozsudkem krajského soudu (resp. s napadeným správním rozhodnutím) obává, by pro něj byl zásadním zásahem. Hrozící újma přitom musí být závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická a bagatelní.

[13] Posouzením návrhu NSS shledal, že stěžovatel ve svém podání tvrdí dostatečně konkrétním a individualizovaným způsobem, že výkon rozhodnutí, kterým mu bylo dodatečně vyměřeno clo ve výši 1.174.763 Kč, by pro něj znamenalo citelnou a reálnou újmu. Soud má na základě předloženého přiznání k dani z příjmů FO za zdaňovací období 2016 za prokázané, že „Zásoby“ činí 4.542.516 Kč a „Dluhy včetně přijatých úvěrů a zápůjček“ činí 5.698.662 Kč (tj. rozdíl mezi aktivy a pasivy činí -1.155.783 Kč). Doměřené clo a penále několikanásobně převyšuje roční příjem stěžovatele (tj. 141.000 Kč; po odečtu výdajů souvisejících s příjmy se jedná o částku 139.100 Kč). Ze stavu podnikatelských bankovních účtů stěžovatele rovněž nevyplývá, že by disponoval větším peněžním obnosem – ke dni 6. 1. 2017 byl stav účtů 20.327,46 Kč a 123,25 EUR. Výše uvedené příjmy by zjevně nepostačovaly k uhrazení částky ve výši doměřeného cla, a stěžovatel by

tedy byl nucen přistoupit k prodeji svého movitého majetku. Z výpisu inventarizace ze dne 6. 2. 2017 plyne, že stěžovatel disponuje motocyklem Ducati v hodnotě 166.800 Kč, v. skútre Yamaha v hodnotě 292.256 Kč a osobním automobilem Mercedes-Benz v hodnotě 177.955 Kč. Prodejem veškerého majetku a okamžitým zaplacením celních nedoplatků by pravděpodobně došlo též k omezení, příp. pozastavení či přerušení podnikatelské činnosti stěžovatele. V této souvislosti lze za nenahraditelnou újmu považovat i hrozící ztrátu dlouhodobě budované klientely. NSS má s ohledem na shora uvedené za prokázané, že stěžovatel je reálně ohrožen újmou nikoli bagatelní, neboť nebude schopen nadále provozovat svou činnost. S ohledem na shora uvedené není předpoklad stěžovatelem tvrzené nenahraditelné újmy pouze hypotetický a bagatelní, avšak závažný a reálný.

[14] Dalším nutným krokem pro posouzení možnosti přiznání odkladného účinku bylo poměření hrozící újmy, která může stěžovateli vzniknout, s újmou, která by přiznáním odkladného účinku mohla vzniknout jiným osobám. NSS neshledal, že by odkladným účinkem mohla třetím osobám vzniknout újma nepoměrně větší, než újma hrozící stěžovateli. Jediným subjektem, kterého se přiznání odkladného účinku dotkne, bude stát, neboť tomu bude dočasně odepřeno právo činit kroky vedoucí k výběru vyměřeného cla a penále. Součet dodatečně vyměřeného cla však v souhrnu celkových příjmů státu nepředstavuje tak zásadní položku, která by jakkoliv mohla ohrozit jeho fungování.

[15] Následně se NSS zabýval otázkou, zda by přiznání odkladného účinku nebylo v rozporu s veřejným zájmem. Žalovaný poukázal na to, že přiznání odkladného účinku by se mohlo dotknout zájmu státu a společnosti na řádném a včasném výběru cla a jeho příslušenství. V této souvislosti uvedl toliko, že nesouhlasí s vyjádřením stěžovatele, že „*státu žádná újma nevznikne, protože si může zřídit zástavní právo.*“ Stěžovatel dle žalovaného neprokázal, že přiznání odkladného účinku je v souladu s veřejným zájmem. NSS souhlasí s tím, že nepochybně existuje veřejný zájem na včasné úhradě celních pohledávek, nicméně tento přístup by vedl k paušálnímu zamítání všech návrhů na přiznání odkladného účinku žalobám i kasačním stížnostem směřujícím proti rozhodnutím celních úřadů (srov. usnesení NSS ze dne 26. 9. 2012, čj. 9 Afs 67/2012-64).

[16] Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti dojde pouze k odložení vykonatelnosti rozhodnutí krajského soudu a správních orgánů do doby, než NSS o kasační stížnosti rozhodne. Stěžovatel tak po určitou dobu nebude muset uloženou povinnost splnit, avšak bude k tomu povinen v případě neúspěchu kasační stížnosti. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti se účinky napadeného rozhodnutí pouze odkládají. I v případě, že je správním rozhodnutí vydáno ve veřejném zájmu, neznamená nutně odklad jeho účinků rozpor s tímto veřejným zájmem. K naplnění veřejného zájmu může postačovat i pozdější nastoupení účinků správního rozhodnutí. Veřejný zájem na výběru cla je tedy toliko dočasně odložen, a nikoliv znemožněn.

[17] Lze tedy uzavřít, že stěžovateli by nepřiznáním odkladného účinku vznikla nepoměrně větší újma, než jaká by mohla vzniknout žalovanému, resp. státu či třetím osobám, v případě jeho přiznání. Přiznání odkladného účinku není v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

pokračování

[18] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud stěžovateli vyhověl a jeho kasační stížnosti přiznal odkladný účinek. Do rozhodnutí o kasační stížnosti se tak pozastavují účinky rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 11. 2013, čj. 17889-6/2013-900000-304.4.

[19] Tímto rozhodnutím NSS žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

[20] Ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly, může NSS toto usnesení i bez návrhu zrušit (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. března 2017

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu